

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, sídlem Národní 16, Praha 1, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 10. 2020, č. j. 10.01-000583/20-002, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2021, č. j. 6 A 80/2021 - 34,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaná napadeným rozhodnutím rozhodla o žádosti žalobce o určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Proti napadenému rozhodnutí brojil žalobce žalobou a následně požádal o osvobození od soudních poplatků. Žádost odůvodnil nedostatkem finančních prostředků a sociálními poměry.

[2] Městský soud napadeným usnesením zamítl žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků.

[3] Městský soud sice shledal, že z žalobcem tvrzených a doložených skutečností lze usoudit, že jeho majetkové poměry zřejmě mohou odůvodňovat osvobození od soudních poplatků, nicméně vzhledem k nevyplnění prohlášení žalobcem soud konstatoval, že nemá přesný a úplný obraz o žalobcově majetkové situaci, a tedy že žalobce v úplnosti a bez pochybností nedoložil, že nemá dostatečné prostředky k zaplacení soudního poplatku.

[4] Městský soud vedle toho dospěl k závěru, že žalobce institut osvobození od soudních poplatků zneužívá. Městský soud totiž eviduje stovky žalob podaných žalobcem, přičemž za podstatný označil městský soud způsob, jakým žalobce soudní spory vyvolává, podstatu sporů a jejich sériovost. Argumenty žalobce jsou stále obdobné, přestože v předchozích rozhodnutích již byly argumenty vypořádány, a žalobci se tak dostalo adekvátní reakce na jeho argumenty. Městský soud proto usoudil, že žalobci nejde primárně o to, aby se dobral vyřešení sporné otázky, nýbrž záměrem žalobcem je vyvolání sporu. O žádnou ochranu práv proto nejde. Městský soud tak dospěl k závěru, že žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků je zneužitím institutu osvobození od soudního poplatku. Pokud žalobce hodlá svá práva vymáhat soudní cestou v takovém rozsahu a takovým způsobem, je spravedlivé po něm požadovat, aby soudní řízení vedl s vědomím existence nákladů řízení včetně soudního poplatku.

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení městského soudu kasační stížností. V ní namítá, že naopak městský soud používá sériové, stereotypní či identické argumenty, rozhoduje svévolně, napadení rozhodnutí žalované sabotuje a používá pouze ty části soudních rozhodnutí, které se mu do „stranného a svévolného aktu hodí“. Stěžovatel odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2010, č. j. 1 As 54/2010-29, ze dne 24. 3. 2010, č. j. 8 As 22/2010 - 91, a ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66. Napadené rozhodnutí městského soudu je skrytě mstivé, městský soud se stěžovateli mstí za žaloby na náhradu škody. Zaplatit takovému „kvazisoudu“ jedinou korunu je neobežretné, městský soud měl být již dávno zbaven nároku na poplatky. Městský soud arogantně zesměšňuje to, že žalobce šikanoval, když z žalobcova podání dovodil, že požadavek na vyplnění prohlášení o majetkových poměrech považuje žalobce za přepjatě formalistický. Stěžovatel nadto uvedl, že o osvobození od poplatků prokazatelně nepožádal. Domáhá se zrušení usnesení městského soudu.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a oprávněnou osobou. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále též „s. ř. s.“). Kasační stížnost **není důvodná**.

[7] Vzhledem k námitce, že stěžovatel o osvobození od soudního poplatku prokazatelně nepožádal, Nejvyšší správní soud ověřil, zda stěžovatel o osvobození od soudního poplatku požádal. Součástí spisu městského soudu je podání, v němž stěžovatel uvádí, že má za to, že žaloba není zjevně neúspěšná a očekává osvobození od poplatků zčásti. V podání stěžovatel rovněž uvedl, že čestným prohlášením dokládá naprostý trvalý nedostatek finančních prostředků na vyměřený soudní poplatek. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k dílčímu závěru, že městský soud správně podání stěžovatele vyhodnotil dle obsahu jako žádost o osvobození od soudního poplatku.

[8] V souladu s § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, je s podáním žaloby spojen vznik poplatkové povinnosti. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. (...) Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.*

pokračování

[9] Nejvyšší správní soud uvádí, že smyslem osvobození od soudních poplatků je především umožnit přístup k soudní ochraně těm osobám, které nemají dostatek prostředků, tak aby byla zajištěna účinná soudní ochrana jejich práv. Jak soud konstatoval již v rozsudku ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 - 66, jenž se týkal právě stěžovatele (a na který poukázal městský soud i stěžovatel), nejedná se o institut, který má umožňovat nemajetným osobám bezplatně vést spory podle jejich libosti. Přestože je účastník řízení zřejmě nemajetný, takže by zásadně bylo namíste přiznat mu osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), může mu soud výjimečně osvobození odepřít, a to zejména pro povahu sporů, které vede. Městský soud v napadeném usnesení řádně odůvodnil, proč jsou závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 101/2011 - 66 použitelné i na projednávaný případ.

[10] Městský soud v napadeném usnesení uvedl, že postup stěžovatele není v tomto řízení výjimečný; stěžovatel u městského soudu vede mnoho řízení, v nichž postupuje sériově a stereotypně, a užívá obdobné argumenty jako v dřívějších neúspěšných případech. Současně i z úřední činnosti Nejvyššího správního soudu, u něhož jsou rovněž evidovány stovky věcí týkající se stěžovatele, vyplývá, že jeho postup v řízeních se neustále opakuje a stěžovatel uvádí zcela shodné či obdobné argumenty. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede velké množství sporů, přirozeně sama o sobě neznámá, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno, jak ostatně plyne ze stěžovatelem citovaného rozsudku č. j. 1 As 54/2010 - 29. Rozhodující je nicméně právě sériovost a stereotypnost stěžovatelem podávaných žádostí spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů, přičemž je zjevné, že nejde o podstatu věci (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2021, č. j. 8 As 31/2021 - 18, ze dne 12. 6. 2020, č. j. 3 As 164/2020 - 13, ze dne 13. 3. 2019, č. j. 6 As 35/2019 - 12, ze dne 12. 9. 2018, č. j. 1 As 231/2018 - 17, ze dne 29. 5. 2015, č. j. 4 As 104/2015 - 12).

[11] Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky pro osvobození od soudních poplatků v řízení před městským soudem nebyly splněny. S ohledem na počet sporů, které stěžovatel vede (a které se týkají taktéž určení advokáta k poskytnutí právní pomoci), jakož i opakování totožných či obdobných argumentů v žádostech o osvobození od soudních poplatků a celkovému kontextu vedení sporů, má soud za to, že stěžovatel svými podáními nesleduje ochranu svých veřejných subjektivních práv, resp. žádost o osvobození od soudních poplatků nesměřuje k zajištění účinné soudní ochrany, nýbrž se snaží prostřednictvím opakovaných žádostí o osvobození od soudních poplatků vést bezplatně spory podle své libosti. Soud přihlédl k charakteru věci, pro kterou stěžovatel žádal o určení advokáta (podání ústavní stížnosti proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2020, č. j. 10 As 296/2020 - 12). V této věci stěžovatel brojil proti neosvobození od soudních poplatků městským soudem a kasační soud rozhodl obdobně, jako v nyní projednávané věci. To jen dokládá, že stěžovatel toliko bezúčelně „řetězí“ spory a soudní řízení v totožných věcech. V tom mu nemůže být v principu bráněno, avšak není důvodu, aby náklady takového postupu nesl stát prostřednictvím osvobození stěžovatele od soudních poplatků.

[12] K ostatním tvrzením stěžovatele soud pouze ve stručnosti konstatuje, že se jedná o vyjádření stěžovatelových názorů na činnost městského soudu, které nemají pro posouzení věci, tedy otázky osvobození od soudních poplatků, žádnou relevanci.

[13] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[14] O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované žádné náklady řízení nevznikly, a soud jí proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. března 2022

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu